

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Απαγόρευση εγκατάστασης πάσης φύσεως έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και λοιπών εγκαταστάσεων, σε δάση, δασικές εκτάσεις, αναδασωτέα δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις και στις περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων**Επί της Αρχής**

Έχει παρατηρηθεί έντονα το φαινόμενο της εγκατάστασης και ανάπτυξης ανεμογεννητριών, αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών πλαισίων (ΑΠΕ) σε δάση και σε περιοχές που κηρύχθηκαν αναδασωτέες κατόπιν ολοσχερούς καταστροφής τους λόγω εκτεταμένων πυρκαγιών. Είναι ένα ζήτημα που απασχολεί τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών της χώρας και δη των κατοίκων των πληγείσων περιοχών, με το νομικό πλαίσιο που διέπει την αδειοδότηση εγκατάστασης ΑΠΕ να είναι δαιδαλώδες.

Στο άρθρο 24 παρ. 1 εδ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον», ενώ στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος προβλέπεται ότι: «Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό». Σε εκτέλεση των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, εκδόθηκε ο ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας», ο οποίος στο πέμπτο κεφάλαιο αυτού (άρθρα 37 - 44) ρυθμίζει τα θέματα κήρυξης και άρσης αναδασώσεως και στο έκτο κεφάλαιο (άρθρα 45 - 61) προβλέπει τις επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Πρόκειται για έναν νόμο που έχει τροποποιηθεί πολλές φορές, όπως και από την παρούσα κυβέρνηση, με τον ν. 4819/2021 και οι σημαντικότερες, προς την κατεύθυνση της άνευ όρων εξυπηρέτησης των εγκαταστάσεων και έργων ΑΠΕ, να πραγματοποιήθηκαν από την κυβέρνηση Σαμαρά με τον ν. 4280/2014, το άρθρο 36 του οποίου άνοιξε ξεκάθαρα τον δρόμο στη διενέργεια έργων ΑΠΕ στις αναδασωτέες περιοχές, εισάγοντες ρητές εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 117, παρ. 3 του Συντάγματος.

Ενώ η τελευταία ανωτέρω διάταξη του Συντάγματος είναι αυστηρή και περιοριστική, με προφανή στόχο να αποτρέψει τις εκ προθέσεως πυρκαγιές στα δάση, προκειμένου στη συνέχεια οι περιοχές αυτές να διατίθενται για άλλο προορισμό, έρχονται οι ανωτέρω καταφανώς αντισυνταγματικές διατάξεις για να καταστρατηγήσουν, ελλείψει Συνταγματικού Δικαστηρίου, το ίδιο το Σύνταγμα. Με βάση τις ανωτέρω τροποποιήσεις του ν. 998/1979 και με μια διασταλτική ερμηνεία του Συντάγματος, σε συνδυασμό με το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. 5 του Συντάγματος (η οποία όμως διάταξη, ανεξαρτήτως της ερμηνείας της, αναφέρεται σε ζωντανό δάσος και όχι σε καμένο δάσος), εκδόθηκε η γνωστή υπ' αρ. 2499/2012 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ, με εισηγήτρια τη σημερινή Πρόεδρο της Δημοκρατίας, η οποία

απόφαση άνοιξε παράθυρο παράκαμψης της ανωτέρω αυστηρής συνταγματικής διάταξης του άρθρου 117, παρ. 3.

Περιληπτικά, η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο συνταγματικός νομοθέτης είχε τη βούληση να απαγορεύσει τη χρησιμοποίηση αναδασωτών εκτάσεων ακόμη και για σκοπούς ιδιαίτερης σημασίας για το δημόσιο συμφέρον που δεν μπορούν να καλυφθούν με άλλο τρόπο. Κατά την έννοια της συνταγματικής διάταξης για την αναδάσωση, αν και θεσπίζεται αυστηρό καθεστώς προστασίας για τις αναδασωτές εκτάσεις, δεν αποκλείεται η θέσπιση ρύθμισης, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εγκριθεί επέμβαση σε έκταση που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ακόμη και πριν ανακτήσει τη δασική μορφή της, προκειμένου να εκτελεστεί έργο, το οποίο αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία, εφόσον η εκτέλεση του υπόψη έργου στην έκταση αυτή είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική, στο μέτρο που η παρέλευση του απαιτούμενου για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης χρονικού διαστήματος, θα είχε ως συνέπεια τη ματαίωση του επιδιωκόμενου δημόσιου σκοπού. Άλλωστε, ο εκτελεστικός του Συντάγματος ν. 998/1979, διέκρινε τα σημαντικά, κατά τις αντιλήψεις της εποχής εκείνης, έργα υποδομής, δηλαδή τα στρατιωτικά έργα, για τα οποία αναγνώρισε τη δυνατότητα να εκτελούνται και σε αναδασωτές εκτάσεις. Την ίδια δυνατότητα αναγνώρισε μεταγενέστερα ο νομοθέτης και για την εκτέλεση σημαντικών δημοσίων έργων και έργων υποδομής, μεταξύ των οποίων οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και τα συνοδά έργα, για τα οποία εκδίδεται σχετική έγκριση επέμβασης.

Δηλαδή, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι τα έργα ΑΠΕ (ανεμογεννήτριες, αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκά) αποτελούν έργα που εξυπηρετούν ανάγκες σπουδαιότατης κοινωνικής, εθνικής και οικονομικής σημασίας και δικαιολογούν την καταστράτηγηση της διάταξης του άρθρου 117, παρ. 3 του Συντάγματος, εξυπηρετώντας τον υπέρτερο δημοσίου συμφέροντος σκοπό της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και πριν από την ολοκλήρωση της αναδασώσεως. Σε ανάλογο πλαίσιο και με ταυτόσημες διαπιστώσεις κινήθηκε και η υπ' αρ. 2579/2018 απόφαση του Ε' τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έκρινε νόμιμη την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) σε αναδασωτέα έκταση στη θέση «Πάνειο Όρος» του Δήμου Κερατέας Ανατολικής Αττικής, κρίνοντας ότι κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 45, 58 και 59 του ν. 998/1979, μεταξύ των επιτρεπόμενων επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις είναι η κατασκευή υποσταθμών και κάθε τεχνικού έργου που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τα συνοδά έργα, ενώ το σημαντικότερο σημείο των διατυπώσεων της επίμαχης απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας επαναλήφθηκε και στην σκέψη 7 της υπ' αρ. 710/2020 απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην οποία προήδρευε η σημερινή Πρόεδρος της Δημοκρατίας, λίγο πριν εκλεγεί στο ανώτατο πολιτειακό αξίωμα.

Στην υπ' αρ. 2499/2012 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας υπήρξε βέβαια σημαντική μειοψηφία (9 εκ των 30 συμβούλων, ήτοι περίπου του ενός τρίτου της Ολομέλειας). Η μειοψηφία υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι η αδιάστικτη γραμματική διατύπωση της διατάξεως του άρθρου 117 παρ. 3 του Συντάγματος έχει ως συνέπεια ότι δεν είναι αυτή δεκτική ερμηνείας. Πράγματι, τόσο ο απαγορευτικός της χαρακτήρας όσο και η συστηματική της τοποθέτηση σε ιδιαίτερο άρθρο και κεφάλαιο του Συντάγματος, διαφορετικό εκείνου που περιέχει το άρθρο 24 αυτού, το οποίο ρυθμίζει κατά τρόπο

εξαντλητικό τις κατ' εξαίρεση επιτρεπτές μεταβολές του προορισμού μόνο των δασών και των δασικών εκτάσεων, μαρτυρούν τη σαφή βούληση του συνταγματικού νομοθέτη να αποκλείσει εντελώς κάθε ενδεχόμενο διασταλτικής ή τελλολογικής ερμηνείας της διατάξεως αυτής προς την κατεύθυνση της δυνατότητας μεταβολής του προορισμού του διαφορετικού είδους εδαφών που ρυθμίζει, δηλαδή των αναδασωτέων εκτάσεων. Εξ άλλου, η ερμηνεία μίας διατάξεως εναντίον του γράμματός της, και αν ακόμα γίνεται κατ' εξαίρεση και κατ' οικονομία δεκτή προκειμένου για διάταξη κοινού νόμου ώστε να επιτευχθεί η συμφωνία της με το υπέρτερης αυτής τυπικής ισχύος Σύνταγμα και η καλύτερη εναρμόνισή της προς το όλο πλέγμα της εννόμου τάξεως, δεν είναι πάντως νοητή προκειμένου για συνταγματική διάταξη, κατά μείζονα δε λόγο όταν αυτή θεσπίζει ρητή και απόλυτη απαγόρευση ώστε να εναρμονισθεί προς διάταξη κοινού νόμου, κατώτερης δηλαδή αυτής τυπικής ισχύος. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία ο κοινός νομοθέτης δύναται, επικαλούμενος σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, να θεσπίζει εξαιρέσεις από ρητή και απόλυτη συνταγματική απαγόρευση, όπως η του άρθρου 117 παρ. 3, καθιστά αυτήν ανίσχυρη και ισοδυναμεί πράγματι με ανεπίτρεπτη άσκηση αναθεωρητικής εξουσίας. Από την αδιάσπικτη διατύπωση της συνταγματικής διάταξης, που όπως έχει ήδη λεχθεί δεν τοποθετείται συστηματικώς ούτε καν στο κεφάλαιο στο οποίο περιλαμβάνεται το ανωτέρω άρθρο 24 περί επιτρεπτών μεταβολών των εκτάσεων με δασική βλάστηση, εν όψει δε και του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 998/1979, προκύπτει ότι τίθεται με αυτήν ο άνευ ουδεμιάς προβλεπόμενης εξαιρέσεως για δημοσίου συμφέροντος σκοπούς κανόνας ότι μία έκταση με δασική βλάστηση που έχει υλικώς απολέσει την κατά τα οριζόμενα στην προαναφερόμενη ερμηνευτική δήλωση ιδιότητά της αυτή όχι κατ' εκτέλεση νομικής πράξεως, αλλά από υλικές πράξεις ή φυσικά αίτια (ΣτΕ Ολομ. 2753/1994, Ολομ. 2281/1992), και μεν δεν παύει νομικώς να την έχει, εφ' όσον υλικώς την έχει κατά τα προαναφερόμενα απολέσει, αλλά επί πλέον α) όχι μόνον κηρύσσεται αναδασωτέα, προφανώς για να επανακτήσει υλικώς την υλικώς και μόνον απολεσθείσα, κατά τα ανωτέρω ιδιότητα, εφ' όσον καμία άλλη έννοια της αναδασώσεως δεν δίνεται από τη νομοθεσία ούτε και είναι νοητή, αλλά και αποκλείεται να διατεθεί για άλλον προορισμό, δηλαδή κατά τρόπο αναιρούντα τη δυνατότητα υλικής επανακτήσεως της υλικώς απολεσθείσης ιδιότητας, για την οποία ακριβώς κηρύχθηκε αναδασωτέα και μετά την επίτευξη της οποίας (επανακτήσεως) η έκταση αυτή παύει να είναι αναδασωτέα με την έκδοση της οικείας περί άρσεως της αναδασωτέας πράξεως ως καταστάσα πλέον και υλικώς έκταση με δασική βλάστηση και, συνεπώς, υποκείμενη εφεξής πλέον στις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος. Η διάθεση της αναδασωτέας εκτάσεως κατά τρόπο αναιρούντα την κατά τα ανωτέρω δυνατότητα ολικής επανακτήσεως της υλικώς απολεσθείσας ιδιότητάς της θα ήταν επιτρεπτή μόνον αν η διάταξη του άρθρου 117 παρ. 3 του Συντάγματος δεν προέβλεπε και τον προαναφερόμενο αποκλεισμό της διαθέσεως της εκτάσεως αυτής για άλλον προορισμό, αλλά περιοριζόταν στην συνεπεία της υλικής απώλειας της ιδιότητάς της διατήρηση αυτής νομικώς και την κήρυξή της ως αναδασωτέας, οπότε ως αναδασωτέα έκταση κατά πλάσμα δικαίου έχουσα δασική βλάστηση θα υπέκειτο στις διατάξεις του άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος.

Καταλυτικό επίσης επιχείρημα εναντίον των ανωτέρω αντισυνταγματικών αποφάσεων του ΣτΕ είναι και το γεγονός, ότι αν και ο Αναθεωρητικός Νομοθέτης είχε υπόψη του τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ, εντούτοις, κατά την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος του 2019, δεν αναθεώρησε το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, ώστε να περιλάβει τη δυνατότητα να διατεθούν τα καμένα δάση και για άλλο προορισμό και ειδικά για ΑΠΕ. Αυτό από μόνο

του, δείχνει την αυστηρότητα της παρ. 3 του άρθρου 117 του Συντάγματος, αλλά και τη διαχρονική και πάγια βούληση του Αναθεωρητικού Νομοθέτη να μην αλλάξει η διάταξη αυτή. Εξάλλου οι όποιες αποφάσεις του ΣτΕ διαμορφώνουν μια περιστασιακή νομολογία, η οποία μετ' ολίγον μπορεί να αλλάξει. Το ΣτΕ δεν είναι Συνταγματικό Δικαστήριο.

Δέον να σημειωθεί επιπροσθέτως, ότι για να εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες στις κορυφογραμμές απαιτούν την διάνοιξη δεκάδων χιλιομέτρων δρόμων μέσου πλάτους 10 - 25 μέτρων εντός παρθένων ή καμένων δασικών εκτάσεων και άρα εκσκαφές εκατοντάδων χιλιάδων ή και εκατομμυρίων τόνων χώματος που επιρρίπτονται συνήθως στις πλαγιές και τα ρέματα, δημιουργώντας και προβλήματα πλημμύρων, ενώ δεν μπορούν να μην εισακουστούν οι ανησυχίες πολιτών και οργανώσεων ότι τα αιολικά πάρκα δεν αποτελούν βιώσιμη και αειφόρα περιβαλλοντική λύση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η Γερμανία, προπομπός της πράσινης ενέργειας, ήδη από το 2020 έχει κάνει ανάσχεση στα επενδυτικά προγράμματα εγκατάστασης αιολικών πάρκων, ενώ η υποχρέωση της να κλείσει όλες τις λιγνιτικές της μονάδες παρατείνεται από το 2025 στο 2038. Επιστημονικές έρευνες από διακεκριμένα πανεπιστήμια του κόσμου και ινστιτούτα έχουν καταλήξει ότι τα αιολικά πάρκα αποδεδειγμένα προκαλούν σειρά αρνητικών επιπτώσεων τόσο στην σταθερότητα και ασφάλεια του ηλεκτρικού δικτύου όσο και στο περιβάλλον, αλλά κυρίως στην υγεία του ανθρώπου. Με τη Γερμανία να κάνει στροφή όσον αφορά στο συγκεκριμένο ζήτημα, φαίνεται πως η λύση των ανεμογεννητριών στην Ελλάδα δεν προωθείται για να προστατεύσουμε το περιβάλλον (με κλείσιμο λιγνιτών εργοστασίων και τις ανυπολόγιστες οικονομικές συνέπειες που θα έχει αυτό το γεγονός με τη χώρα μας να αναγκάζεται να εισάγει ηλεκτρική ενέργεια κλπ). Αλλά για να εξυπηρετηθούν τα γερμανικά συμφέροντα, αγοράζοντας τα εναπομείναντα αποθέματά της και συντηρώντας επιπλέον την βιωσιμότητα αυτών των βιομηχανικών μονάδων που κατασκευάζουν ανεμογεννήτριες. Πρέπει να εξετάσουμε τι είδους οικονομικά συμφέροντα υπάρχουν πίσω από τέτοιες κινήσεις και επενδύσεις και να προστατεύσουμε το περιβάλλον έναντι των κρατικοδίαιτων κερδοσκόπων που το βλάπτουν ανεπανόρθωτα

Επιπλέον οι ανεμογεννήτριες έχουν κύκλο ζωής 20 - 25 χρόνια, αποδίδουν σε ενέργεια μόλις το 22% - 25% της ονομαστικής τους απόδοσης, λειτουργούν στοχαστικά, απαιτούν συμπληρωματικά έργα και δίκτυα καλωδίων υψηλής τάσης, που σε πολλές περιπτώσεις περνούν μέσα από δασικά οικοσυστήματα, όπου ο κίνδυνος πυρκαγιάς είναι μεγάλος.

Τα δε υλικά από τα οποία αποτελούνται δεν είναι «πράσινα» ως προς το περιβάλλον καθώς χρησιμοποιούνται υποξειδικά χρώματα, συνθετικά υλικά μη ανακυκλώσιμα και σπάνιες γαίες που εγκυμονούν κινδύνους τόσο για το περιβάλλον, όσο και για την υγεία των ανθρώπων λόγω της τοξικότητάς τους. Επιπλέον για την εγκατάστασή τους απαιτούνται 500, περίπου, κυβικά μέτρα μπετόν, ενώ η επιφάνεια του εδάφους σκάβεται σε βάθος 3 μ., με κίνδυνο πολλές φορές να αποκαλυφθεί το μητρικό πέτρωμα, πράγμα ολέθριο για το υδρογεωλογικό δυναμικό της περιοχής. Αλλάζει η διαδρομή των όμβρων στο έδαφος και ο κίνδυνος της διάβρωσης είναι μεγάλος.

Η αξιοπιστία παροχής ισχύος είναι διαπιστωμένα πολύ κάτω του 10%, απαιτούν συνεχώς στρεφόμενες εφεδρείες από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από ορυκτά καύσιμα, ενώ προκαλούν συνεχώς όλο και μεγαλύτερα και κοστοβόρα προβλήματα διαταραχής συχνότητας στο δίκτυο μεταφοράς.

Επίσης όταν το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. 5 του Συντάγματος ορίζει ότι απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει χρήση που την

επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, προφανώς δεν εννοεί ότι το δημόσιο συμφέρον επιβάλλει να καταστραφεί ένα δάσος για να εγκατασταθούν ΑΠΕ, πολύ δε περισσότερο ιδιωτικές ΑΠΕ. Δεδομένου ότι πρώτον για την κατασκευή ΑΠΕ απαιτούνται τεράστιες ποσότητες ενέργειας, υλικών και εδαφών και δεύτερον το κόστος ανά μεγαβατώρα ηλεκτρικής ενέργειας, που θα επιβαρύνει καταναλωτές και φορολογούμενους, είναι πολλαπλάσιο της συμβατικών πηγών ενέργειας, είναι πέρα και έξω από το πνεύμα του Συντάγματος ότι δήθεν οι ΑΠΕ επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον, καθόσον στην προκειμένη περίπτωση δεν εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον αλλά βλάπτεται. Επίσης, στην περίπτωση (που ισχύει για τη χώρα μας) της εισαγωγής ανεμογεννητριών και φωτοβολταϊκών πλαισίων, αυτό σημαίνει μεγάλη εκροή συναλλάγματος, δυσανάλογου της ωφέλειας. Η παραγωγή λοιπόν πράσινης ενέργειας από την λειτουργία ανεμογεννητριών βρίσκεται στις τελευταίες σειρές από την λίστα των Α.Π.Ε αναφορικά με τον δείκτη κόστους ωφέλειας και την ενεργειακή αποδοτικότητα, λόγω του υψηλού κόστους επένδυσης σε συνάρτηση με την διαθέσιμη ωφέλιμη ενέργεια. Επιπλέον λόγω της στοχαστικής ζήτησης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αξιόπιστη πηγή ενέργειας και ως εκ τούτου τίθενται θέμα αξιοπιστίας του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, άρα και της ενεργειακής ασφάλειας της χώρας.

Η Ελλάδα θα εξυπηρετήσει καλύτερα το δημόσιο συμφέρον της εάν αυξήσει το ποσοστό επενδύσεων για την αλλαγή του ενεργειακού μίγματος με ηπιότερες προς το περιβάλλον και αποδοτικότερες μορφές ΑΠΕ, όπως την παραγωγή ενέργειας από Γεωθερμία, Ηλιοθερμία, Βιομάζα, Βιοαέριο από ενεργειακές καλλιέργειες και ανακύκλωση οργανικών αποβλήτων, αξιοποίηση υδραυλικής ενέργειας, παλιρροιακής - κυματικής ενέργειας και τέλος το πιο σημαντικό να μειώσει τις ενεργειακές καταναλώσεις του κτηριακού αποθέματος της χώρας μέσω της ενεργειακής του θωράκιση. Ακόμα μπορεί να διατηρήσει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον λιγνίτη, εάν εφαρμόσει, όπως στη Γερμανία, τεχνικές στερεοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα, ώστε στη συνέχεια αυτό να πωληθεί για την δημιουργία χάλυβα.

Επομένως, εκτός του ότι η αληθής βούληση του Συντακτικού Νομοθέτη στο άρθρο 24 παρ. 1 εδ. 5 του Συντάγματος, όταν αναφέρεται στο δημόσιο συμφέρον για επέμβαση στα δάση και τις δασικές εκτάσεις δεν έχει σχέση με τις ΑΠΕ, αλλά για άλλους λόγους εθνικού συμφέροντος, όπως στρατιωτικοί λόγοι, επιπλέον ο Συντακτικός Νομοθέτης, αφενός δεν είχε καν υπόψη του τότε τις διάφορες μορφές ΑΠΕ που δεν υπήρχαν, όταν δηλαδή συνέτασσε το Σύνταγμα και όριζε το δημόσιο συμφέρον στο άρθρο αυτό, αφετέρου ούτε και οι μετέπειτα Αναθεωρητικοί Νομοθέτες τις πρόσθεσαν, αφού γνώριζαν πλέον ότι δεν εμπίπτουν στο ορισθέν δημόσιο συμφέρον. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ορισθεί και νομοθετικά ρητά ότι αποκλείεται η διενέργεια και εγκατάσταση έργων ΑΠΕ σε δάση και δασικές εκτάσεις, καθόσον δεν εμπίπτουν στην έννοια του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με την ανωτέρω συνταγματική διάταξη. Υπάρχουν δε, όπως αναφέρθηκε, πολλές άλλες λύσεις παραγωγής πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας, που είναι πολύ πιο κοντά στην έννοια του δημοσίου συμφέροντος και επομένως δεν υπάρχει αδιέξοδος που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλο τρόπο.

Καθίσταται πλέον σαφές ότι θα πρέπει να αποκατασταθεί η διασαλευθείσα, με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ, συνταγματική τάξη και ο πλέον κατάλληλος προς τούτο τρόπος είναι μια ρητή νομοθετική διάταξη, η οποία θα ευθυγραμμίζεται πλήρως με το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, μη καταλείποντας καμία αμφιβολία στους μελλοντικούς δικαστές για τη βούληση του Συντακτικού αλλά και του κοινού νομοθέτη. Το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και με

τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 εδ. 5 του Συντάγματος για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, με την απαγόρευση εγκατάστασης σε αυτές ΑΠΕ.

Στις ανωτέρω απαγορεύσεις, ως μη εμπίπτουσες στην έννοια του δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να προστεθούν και οι περιπτώσεις της διέλευσης σωληνώσεων φυσικού αερίου ή υγρών καυσίμων, από δάση ή αναδασωτές περιοχές, καθώς και η διέλευση στο μέλλον υπέργειων καλωδίων ηλεκτρικού ρεύματος, τα οποία είναι μια από τις αιτίες πυρκαγιών στα δάση, καθόσον δεν μπορεί φυσικά να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο δημόσιο συμφέρον και η πρόκληση πυρκαγιών στα δάση από τα γυμνά ηλεκτροφόρα υπέργεια καλώδια.

Επίσης, θα πρέπει να θεσπιστεί αντίστοιχη διάταξη απαγόρευσης εγκαταστάσεων ΑΠΕ στις περιοχές που ανήκουν στο ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000.

Πρέπει τέλος, να απαγορευθεί ρητά, διά παντός, η έκδοση παντός είδους οικοδομικών αδειών, καθώς και η αυθαίρετη δόμηση στα δάση, στα καμένα δάση και τις προστατευμένες περιοχές.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2023

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Βελόπουλος Κυριάκος

Αθανασίου Μαρία

Ασημακοπούλου Σοφία - Χάιδω

Βιλιάρδος Βασίλειος

Γραμμένος Βασίλειος

Κοτίδης Βασίλειος

Κουπελόγλου Συμεών

Μπούμπας Κωνσταντίνος

Παπαδάκης Παράσχος

Σαράκης Παύλος

Φωτόπουλος Στυλιανός

Χήτας Κωνσταντίνος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Απαγόρευση εγκατάστασης πάσης φύσεως έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και λοιπών εγκαταστάσεων σε δάση, δασικές εκτάσεις, αναδασωτέα δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις και στις περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000

Άρθρο 1

Απαγόρευση εγκατάστασης πάσης φύσεως έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και λοιπών εγκαταστάσεων σε δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν από πυρκαγιά ή αποψιλώθηκαν

Κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση σε δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, που καταστράφηκαν εν όλω ή εν μέρει λόγω πυρκαγιάς ή αποψιλώθηκαν καθ' οιονδήποτε τρόπο και κηρύχθηκαν αναδασωτέες, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (πλην των υπόγειων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας), για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (από αιολική ή ηλιακή ενέργεια), περιλαμβανομένων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και για την κατασκευή των δικτύων σύνδεσής τους με το κεντρικό Δίκτυο η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση.

Τυχόν έγκριση επέμβασης για εγκατάσταση πάσης φύσεως έργων, κατά παράβαση των ανωτέρω, είναι παράνομη και ο μεν ανάδοχος του έργου τιμωρείται με πρόστιμο από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ έως εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ, τα δε στελέχη της δημόσιας διοίκησης που παρανόμησαν ελέγχονται διοικητικά και ποινικά για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 2

Απαγόρευση εγκατάστασης πάσης φύσεως έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και λοιπών εγκαταστάσεων σε δάση και δασικές εκτάσεις

Κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (πλην των υπόγειων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας), για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (από αιολική ή ηλιακή ενέργεια), περιλαμβανομένων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και για την κατασκευή των δικτύων σύνδεσής τους με το κεντρικό Δίκτυο, η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση.

Τυχόν έγκριση επέμβασης για εγκατάσταση πάσης φύσεως έργων, κατά παράβαση των ανωτέρω, είναι παράνομη και ο μεν ανάδοχος του έργου τιμωρείται με πρόστιμο από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ έως εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ, τα δε στελέχη της δημόσιας διοίκησης που παρανόμησαν ελέγχονται διοικητικά και ποινικά για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 3

Απαγόρευση εγκατάστασης πάσης φύσεως έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και λοιπών εγκαταστάσεων στις περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000.

Κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση στις περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (πλην των υπόγειων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας), για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (από αιολική ή ηλιακή ενέργεια), περιλαμβανομένων και των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και για την κατασκευή των δικτύων σύνδεσής τους με το κεντρικό Δίκτυο η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση.

Τυχόν έγκριση επέμβασης για εγκατάσταση πάσης φύσεως έργων, κατά παράβαση των ανωτέρω, είναι παράνομη και ο μεν ανάδοχος του έργου τιμωρείται με πρόστιμο από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ έως εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ, τα δε στελέχη της δημόσιας διοίκησης που παρανόμησαν ελέγχονται διοικητικά και ποινικά για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 4

Απαγόρευση έκδοσης οικοδομικών αδειών και ανέγερσης οικοδομών

Στις απαγορεύσεις των προηγούμενων άρθρων, υπάγεται και κάθε είδους έκδοση οικοδομικής άδειας, για οιοδήποτε είδος και χρήση οικοδομής, όπως και οποιαδήποτε ανέγερση οικοδομής στις αναφερόμενες περιοχές.

Άρθρο 5

Καταργείται κάθε αντίθετη προς τα προηγούμενα άρθρα γενική ή ειδική διάταξη του ν. 998/1979 και κάθε άλλη αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη.

Άρθρο 6

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Βελόπουλος Κυριάκος

Αθανασίου Μαρία

Ασημακοπούλου Σοφία - Χάιδω

Βιλιάρδος Βασίλειος

Γραμμένος Βασίλειος

Κοτίδης Βασίλειος

Κουπελόγλου Συμεών

Μπούμπας Κωνσταντίνος

Παπαδάκης Παράσχος

Σαράκης Παύλος

Φωτόπουλος Στυλιανός

Χήτας Κωνσταντίνος